

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ
М.Х.ДУЛАТИ АТЫНДАҒЫ ТАРАЗ Өңірлік Университеті

ЦИФРЛЫ БІЛІМ БЕРУ ОРТАСЫНДАҒЫ
ПЕДАГОГТІҢ ҚЫЗМЕТІ

1-тақырып

Білім берудің цифрлық трансформациясы

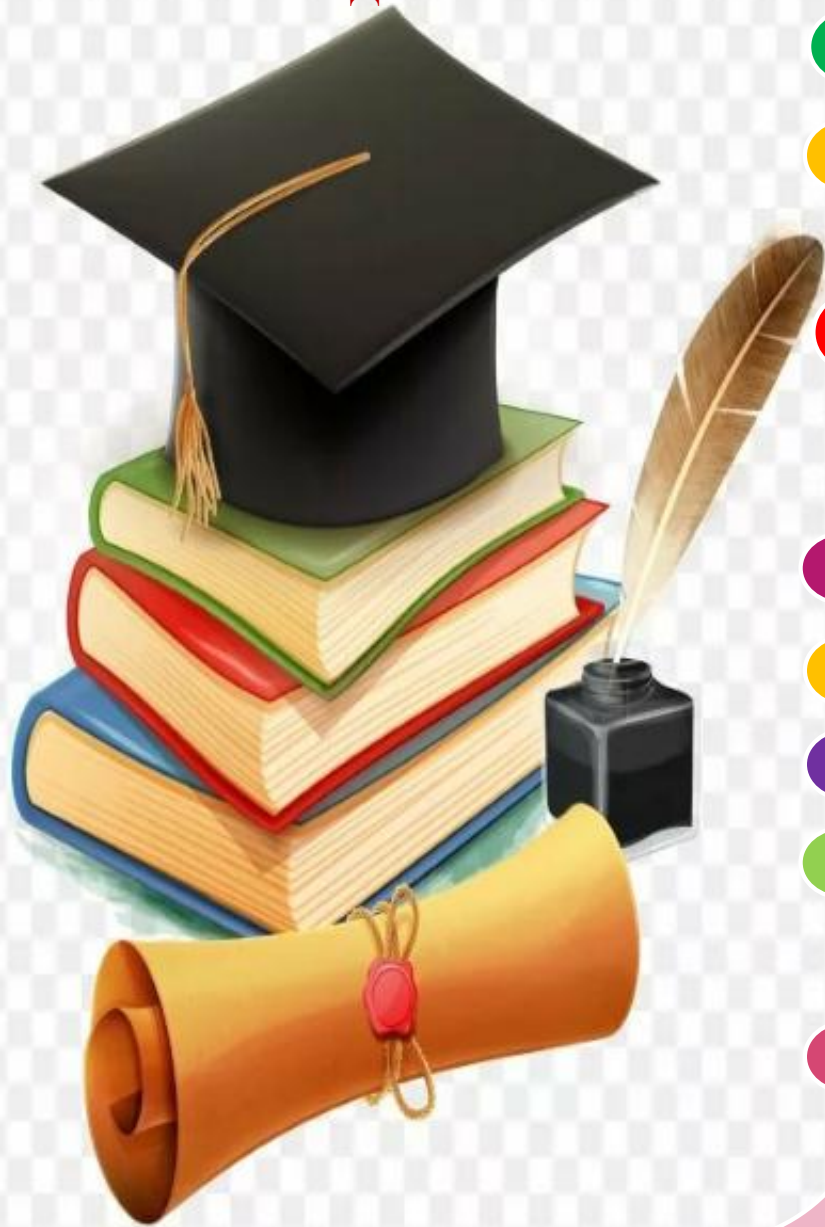
БУЗАУБАКОВА Клара Джайдарбековна
п.ғ.д., профессор

ЖОСПАРЫ:

1) Цифрлы білім берудің заманауи тенденциялары

**2) Білім беруді цифрлық трансформациялаудың
дидактикалық заңдылықтары**

ҰСЫНЫЛАТЫН ӘДЕБИЕТТЕР:

Негізгі әдебиеттер тізімі:

1) Бузаубакова К.Д., Амирова А.С., Маковецкая А.А.
Цифрлы педагогика: Оқулық. -Тараз: «ИП «Бейсенбекова
Ә.Ж.», 2022. -314 б.

2) Бузаубакова К.Д., Беделбаева А.Е.
Цифрлы білім беру ортасындағы педагогтің қызметі:
Оқулық .-Тараз:«ИП «Бейсенбекова Ә.Ж.», 2023. -127 б.

Интернет-ресурстар:

1) [http://lib.dulaty.kz/rus2/all.doc/Elektron_res/
Buzaubakova.html](http://lib.dulaty.kz/rus2/all.doc/Elektron_res/Buzaubakova.html)

2)<https://kk.wikipedia.org/wiki/>

3)www.smart-pedagog.kz

4)<https://edu-collaboration.kz/kk/>

Цифрлы білім берудің заманауи тенденциялары

XXI ғасырдың басында **цифрлық технологиялардың қарқынды дамуы** адамзат дамуының **жаһандық трендіне** айналды.

Үлкен деректер, виртуалды және толықтырылған шындық, бейімделу жүйелері, **заттар интернеті, жасанды интеллект** және ақпараттық дәуірдің басқа белгілері өмірдің барлық салаларында инновациялардың кең дамуына ықпал етеді, әлеуметтік-экономикалық дамудың үлкен перспективаларын ашады, **адамзаттың өмір сүру сапасын өзгертеді.**

Жаңа білім беру жүйесінің қалыптасуы

Біріншіден

Білім беру процесінің белгілі бір жастан және ескі институт шеңберінен тыс шығуы белең алуда:

- адамдар ерте жастан **бастап өз бетінше білім ала бастады;**
- дуальды оқыту жүйесі негізінде **оқып жүріп те өндірісте жұмыс жасауға** немесе ЖОО-ғы оқуын кейінірек аяқтауға да мүмкіндігі бар;
- **қашықтықтан оқу мүмкіндігіне** ие болуда.

Екіншіден

Оқытуда ақпараттық технологиялар тез қарқынмен енуде: оқу еңбегінің өнімділігі артуда, оқу траекториялары түбегейлі дараланды және оқу тәжірибесінің шынайылығы артуда.

Қазіргі цифрлық қоғамның негізгі ерекшеліктері

1

- **Ақпарат пен білім** – қоғамның негізгі трансформациялық күші, ал ақпараттық ресурстар – қоғамның стратегиялық ресурстары

2

- **Жаһандық ақпараттандыру, ақпараттық-коммуникациялық технологиялардың қарқынды дамуы** – адамзаттың жаңа цифрлық білімді игерудің алғы шарты

3

- **Ақпараттар ағыны, өтпелі кезең, жеделдету** – цифрлы қоғамның басты белгілері

4

- **Өндірістік және әлеуметтік технологиялардың жаңару циклдері** кемінде 6-8 жылды құрайды, ал бұл өз кезегінде ұрпақтардың сапалық ауысу қарқынынан асып түседі

5

- **Үздіксіз білім беру және мамандарды қайта даярлау** – жеке тұлғаның әлеуметтік мәртебесін сақтаудың ажырамас бөлігі

6

- **Әрбір адамның тағдыры жаңа ақпаратты дер кезінде табу, өзіне қажеттісін ғана алу, санада қабылдау, ой қорыту, сындарлы ойлау және оны практикада тиімді пайдалана алу қабілетіне байланысты**

ЦИФРЛЫ БІЛІМ БЕРУДІҢ ЗАМАНАУИ ТЕНДЕНЦИЯЛАРЫ

1

• Білім берудің парадигмалық бағыттылығы

2

• Білім беруді жалпыландыру

3

• Қашықтықтан білім беру

4

• Білім берудің гибридтілігі

5

• Білім беруді даралау

6

• Оқытудағы геймификация

ЦИФРЛЫ БІЛІМ БЕРУДІҢ ЗАМАНАУИ ТЕНДЕНЦИЯЛАРЫ

Г.М. Коджаспиров

«**Парадигма** – белгілі бір категориялық аппараты бар және ғалымдар тобы мойындайтын белгілі бір теорияның негізінде жатқан ережелер мен қағидаттардың жиынтығы».

«Өмір бойы білім беру» парадигмасы

Ақпараттық ағындардың тез өсуіне және жаппай қол жетімділігіне байланысты білімнің өсіп келе жатқан көлемі, қоғам мен адамзат қызметінің барлық салаларында технологияларды жетілдіру жаңа білім мен оқу дағдыларын өз бетінше үздіксіз игеру тәсілдерін меңгеруге әкеледі;

Әртүрлі ақпарат құралдарында, гетерогенді, қарама-қайшы мәліметтермен жұмыс істеу дағдыларын игеру, репродуктивті ойлау түрінен гөрі тәуелсіз (сыни) дағдыларды қалыптастыру кез-келген саладағы маманның құзыреттілік деңгейін жетілдіруге және арттыруға мүмкіндік береді;

Бірыңғай ақпараттық білім беру кеңістігін құру, болашақ маманды базалық жан-жақты даярлауды және еңбек қатынастары саласында бұрыннан тартылған педагог-маманның құзыреттілік деңгейін арттыруды көздейтін күрделі білім беру жүйелерін қалыптастыру және басқару проблемаларын шешуге мүмкіндік береді.

ЦИФРЛЫ БІЛІМ БЕРУДІҢ ЗАМАНАУИ ТЕНДЕНЦИЯЛАРЫНЫҢ МӘНІ

Білім беруді массификациялау

- Еңбек нарығында мамандардың біліктілігіне жоғары талаптар туындады, еңбек нарығының болжамдылығы төмендеді, виртуалды жұмыс орындары пайда болды және **ақпараттық қоғамның білім беру парадигмасы – «үздіксіз білім беру» немесе «өмір бойы білім беру»** нығая түсті.

Қашықтықтан білім беру

- Цифрлық қоғамдағы білім берудің жаһандануы, Болон процесі, серіктес жоғары оқу орындарының желілік өзара іс-қимылы **жаппай онлайн-курстарды** (massive open online course - MOOCs) іске асыруға жағдай жасады.

Білім берудің гибридтілігі

- **Гибридті (аралас) білім берудің** (blended learning) мәні – офлайн байланыс, кеңес беру, талқылау режимінде әртүрлі білім беру құралдары мен технологияларын пайдалану арқылы **компьютерде оқыту және педагогпен қарым-қатынасты біріктіру.**

Білім беруді даралау

- Білім беруді дараландырудың мәні білім беру процесін **білім алушылардың әлеуетті мүмкіндіктерін дамытуға бағыттау**, олардың жеке ерекшеліктерін (темпераменті, мотивациясы, танымдық қызығушылықтары және т.б.) есепке алу, білім алушының жеке басының қабілеттерін дамыту үшін қолданылатын оқытудың әртүрлі формалары мен әдістерін оңтайландыру.

Оқытудағы геймификация

- «Геймификация» термині американдық, еуропалық және жапондық ғалымдардың зерттеулерінде кеңінен қолданылды, Қазақстанда 2000 жылдың басында қолданылды. **Геймификацияның дидактикалық мәні – ойын тетіктері**, білім алушылардың ойын технологиялары арқылы қолданбалы мәселелерді шешуге қатыстыру.

Білім берудің цифрлық трансформациясын анықтайтындар факторлар

1

- Цифрлы білім беру мен оқытудың жаңа интеграцияланған желілік бағдарламаларының дайындалуы

2

- Білім беру мазмұнының практикаға бағдарлануында жаңа талаптардың қойылуы

3

- Білім берудегі маңызды ақпаратқа толықтай қолжетімділіктің қамтамасыз етілуі

4

- ЦБББ-ның (Цифрлы білім беру бағдарламасы) көлденнен және тік тоғысуы

5

- Үздіксіз білім берудің өзара сабақтастықтығы

6

- Жас маманды жұмысқа қабылдауда біліктілікті растайтын құжат емес, кәсіби жетістіктер көрініс табатын «кәсіби портфолионың» маңызға ие болуы

Білім беруді цифрлық трансформациялаудың дидактикалық заңдылықтары

1

• Жаңа білімді сәтті меңгеру білім алушыны сенімсіздіктен, қолымнан келмейді деген үрейден арылтады

2

• Жаңа білімді игеруде мұғалім мен білім алушылар арасында кері байланыс орнатуға мүмкіндік береді

3

• Білім алушылардың оқуға деген танымдық қызығушылықтарын арттыру мақсатында топта оқыту, ойын арқылы оқыту, өмірлік жағдаяттарды-кейстерді шешу, проблема қою арқылы оқыту, іскерлік ойын арқылы оқыту және т.б.

4

• Білім беру сапасын арттыру мақсатында оқытудың кейбір құраушыларын, егер мүмкін болса оқытуды толықтай автоматтандыру қажет

5

• Оқытудың кейбір құраушыларын кейінірек те цифрландыруға болады

6

• Цифрлық технологиялардың пайдалану қажеттіліктерін басшылыққа ала отыра, ұдайы жетілдіріп отыру маңызды

7

• Оқытудың кейбір құраушыларын, сандық форматқа көшіру қажет те болмауы мүмкін, сондықтан олардың дәстүрлі түрін пайдалана тұру керек

Оқыту ортасының маңызын және білім алушының жеке-өз бетінше білім алуын арттыру

Тез қарқынмен дамып келе жатқан цифрлық технологиялар бай мазмұнымен, әртүрлігімен ерекшеленіп, құрылымы әр алуан сандық ресурстармен толығып, білім алушының өзіне **жеке оқыту траекториясын**, тіпті білім беру бағдарламасын таңдауға, іріктеуге мүмкіндік береді, тіпті қай курстарды қашықтан оқуға болатынын да шеше алады.

- Цифрлы білім беру ортадасында (ЦББО) білім алушылардың қызметін ұйымдастыру тетіктерін анықтау маңызды.
- ЦББО білім сапасы төмен білім алушыларды ынталандырудың жетекші құралы.

Білім беру саласын цифрландырудың тиімділігі күтілетін соңғы нәтижеге тәуелді болады

1

• Жаңа білімді сәтті меңгеру білім алушыны сенімсіздіктен, қолымнан келмейді деген үрейден арылтады

2

• Жаңа білімді игеруде мұғалім мен білім алушылар арасында кері байланыс орнатуға мүмкіндік береді

3

• Білім алушылардың оқуға деген танымдық қызығушылықтарын арттыру мақсатында топта оқыту, ойын арқылы оқыту, өмірлік жағдаяттарды-кейстерді шешу, проблема қою арқылы оқыту, іскерлік ойын арқылы оқыту және т.б.

4

• Білім беру сапасын арттыру мақсатында оқытудың кейбір құраушыларын, егер мүмкін болса оқытуды толықтай автоматтандыру қажет

5

• Оқытудың кейбір құраушыларын кейінірек те цифрландыруға болады

6

• Цифрлық технологиялардың пайдалану қажеттіліктерін басшылыққа ала отыра, ұдайы жетілдіріп отыру маңызды

7

• Оқытудың кейбір құраушыларын, сандық форматқа көшіру қажет те болмауы мүмкін, сондықтан олардың дәстүрлі түрін пайдалана тұру керек

Оқыту және оқуды сандық форматқа көшіруде оқытудың белсенді әдістерін пайдалану маңыздылығы күшейеді.

Цифрландыру процесі оқытудың жаңа белсенді әдістерінің ұсынады:

- 1) бірнеше *әдістердің кешенді бірігуі* орын алады;
- 2) мазмұны бір сарынды, қызықсыз, ішті пыстыратын дәрісті ығыстырады.

Білім алушылардың танымдық қызығушылықтарын, цифрлық құзыреттіліктерін арттыратын, жобалық және топтық іс-әрекетті талап ететін **кейс-технологиялары, пікірталас және т.б. технологиялардың мәні артады.**

Цифрландыруды трансформациялау

**Цифрландыруды
трансформациялау
оқыту сапасын
арттырады**

- Цифрландыру жағдайында оқыту әдістері оқыту құралдарының күрделілігіне сәйкес келуі шарт.
- Нәтижесінде, білім беру сапасы артып, цифрландыру педагогтің іс-әрекетіне сапалы өзгеріс әкеліп, білім алушыларды шығармашылық іс-әрекетке итермелеп, **цифрлық құзыреттілік қабілеттерінің жоғарылауына алып келеді.**

Цифрландыруды трансформациялау

Цифрландыру жағдайында оқыту технологиялары оқу мазмұнына қарай іріктеледі

- **Оқытуда белсенді әдістер қолданылады:** білім алушылар өзін-өзі дамытады; өзін-өзі тәрбиелейді; әлеуметтенеді.
- Нәтижесінде білім алушылар сыни ойлау, шығармашылық іс-әрекет, ынтымақтастық қарым-қатынас жасауды үйренеді; **цифрлық құзыреттіліктері қалыптасады.**

Цифрландыруды трансформациялау

Цифрландыруда қоршаған ортаны танудың визуалды бейнесінің қалыптасуы

- Цифрлы ортадағы білім беру процесі ақпаратты жылдам қабылдау, жаңалықты іздеу, табу пайдалану және т.б. зерттеушілік іс-әрекетпен ерекшеленеді.
- Нәтижесінде білім алушылардың креативті ойлауы жүзеге асады, шығармашылық іс-әрекет туындайды, инфографикалық баяндау (модельдеу, жобалау және т.б.) орын алады, оқытудың сызықты емес, көпөлшемдік, желілік байланыстары орын алады; оқытуың пәнаралық, интеграцияланған тәсілері кенірек пайдаланылады.
- Кәсіптік білім беру мен оқытуды қисынды ойлауының негізінде күрделі, қиын, көпжүйелік мәселелерді жылдам шешуге мүмкіндік береді. Ал бұл өз кезегінде оқытудың кейбір элементерін автоматтандыруға алып келеді.

Цифрландыруды трансформациялау

Цифрландыру процесі кәсіптік білім беру курстарының ұзақтығын қысқартуға әсерін тигізеді

- Оқытуды дараландыру білім алушылардың білім беру бағдарламаларын таңдау мүмкіндігін жоғарылатады, заманауи білім беру бағдарламаларының көлемі және мазмұны ықшамды болуы тиіс.

Цифрландыруды трансформациялау

XXI ғасырда білім беруді цифрландыру адамзат қызметінің барлық салаларын қамтитын **көп қырлы құбылыс** болып табылады.

Цифрландыру экономиканың барлық салаларына айтарлықтай әсер етуде, педагогтердің цифрлы **құзыреттіліктерін қалыптастыру қажеттілігіне** алып келді.

НАЗАР САЛЫП
ТЫҢДАҒАНДАРЫҢЫЗҒА РАХМЕТ!

SMART
pedagog

